

Anonimizált változat

Fordítás

C-294/22 - 1

C-294/22. sz. ügy

Előzetes döntéshozatal iránti kérelem

A benyújtás napja:

2022. május 3.

A kérdést előterjesztő bíróság:

Conseil d'État (Franciaország)

Az előzetes döntéshozatalra utaló határozat kelte:

2022. március 22.

Felülvizsgálati kérelmet előterjesztő fél:

Office français de protection des réfugiés et apatrides (rövidítve: OFPRA)

Ellenérdekű fél:

SW

[omissis] SW a 2019. október 11-i, azon határozat megsemmisítését kéri a Cour nationale du droit d'asile-tól (országos menekültügyi bíróság, Franciaország), amelyben az Office français de protection des réfugiés et apatrides (francia menekült- és hontalanügyi hivatal, a továbbiakban: OFPRA) igazgatója elutasította a menedéjog iránti kérelmét és a menekültként történő elismerését, vagy ennek hiányában a kiegészítő védelem megadását.

A Cour nationale du droit d'asile (országos menekültügyi bíróság) a 2020. december 9-i 20016437, 20005472. sz. határozatával helyt adott a keresetének, és menekült jogállást biztosított számára.

Felülvizsgálati kérelmében [omissis] a francia menekült- és hontalanügyi hivatal a következőket kéri a Conseil d'État-től (államtanács, Franciaország):

1°) semmisítse meg e határozatot;

2°) utalja vissza az ügyet a Cour nationale du droit d’asile (országos menekültügyi bíróság) elé.

Az OFPRA azt állítja, hogy a Cour nationale du droit d’asile (országos menekültügyi bíróság):

- nem indokolta meg kellőképpen a határozatát és tévesen alkalmazta a jogot, mivel nem vizsgálta, hogy az érintettnek el kellett-e hagynia a biztonságát fenyegető okokból az Office de secours et de travaux des Nations unies pour les réfugiés de Palestine dans le Proche-Orient (ENSZ Palesztin Menekülteket Segélyező és Támogató Közel-Keleti Ügynöksége, UNRWA) műveleti területét;
- tévesen alkalmazta a jogot, mivel azt állapította meg, hogy az, hogy az UNRWA nem tudja finanszírozni a palesztin menekült egészségi állapotának megfelelő harmadlagos egészségügyi ellátást, olyan oknak minősül, amely az e szervezet által nyújtott hatékony védelmet megszünteti, és lehetővé teszi a Genfi Egyezmény kedvezményeinek igénybevételét;
- tévesen alkalmazta a jogot, és elferdítette az ügy iratanyagát, mivel azt állapította meg, hogy az UNRWA nem tudja teljesíteni a segítségnyújtási feladatát, noha a harmadlagos ellátás nyújtása nem része e feladatnak, és nem állapították meg, hogy az érintett személy Libanonban ne kaphatna megfelelő ellátást.

[omissis]

mivel:

1. Az eljáró bírósághoz benyújtott iratanyagban szereplő dokumentumokból kitűnik, hogy a palesztin származású SW 1976-ban [omissis] született Libanonban, ott élt, majd 2019 februárjában elhagyta az országot, és 2019. augusztus 11-én Franciaországba érkezett. A francia menekült- és hontalanügyi hivatal (OFPRA) főigazgatója a 2019. október 11-i határozatával elutasította a menekült jogállás iránti kérelmét. Az OFPRA felülvizsgálati kérelmet terjesztett elő a 2020. december 9-i határozattal szemben, amellyel a Cour nationale du droit d’asile (országos menekültügyi bíróság) megsemmisítette az OFPRA említett határozatát, és menekültként ismerte el SW-t.

2. A menekültek helyzetére vonatkozó, 1951. július 28-án Genfben aláírt egyezmény (kihirdette: az 1989. évi 15. tvr.) 1. cikke A. pontja (2) bekezdésének első albekezdése értelmében a „menekült” fogalom alkalmazandó minden olyan személyre, aki *„faji, vallási okok, nemzeti hovatartozása, illetve meghatározott társadalmi csoporthoz való tartozása, avagy politikai meggyőződése miatti üldözéstől való megalapozott félelme miatt állampolgársága szerinti országon kívül tartózkodik, és nem tudja, vagy az üldözéstől való félelmében nem kívánja annak az országnak a védelmét igénybe venni; vagy aki állampolgársággal nem rendelkező és korábbi szokásos tartózkodási helyén kívül tartózkodva [...] nem*

tud, vagy az üldözéstől való félelmében nem akar oda visszatérni”. Ezen egyezmény 1. cikkének D szakasza ugyanakkor a következőket mondja ki: „Ezen Egyezmény nem alkalmazható azokra a személyekre, akik jelenleg nem az Egyesült Nemzetek Menekültügyi Főbiztosától, hanem az Egyesült Nemzetek valamely más szervétől vagy ügynökségétől kapnak védelmet vagy támogatást./ Ha ez a védelem vagy támogatás bármely okból anélkül szűnt meg, hogy e személyek helyzetét az Egyesült Nemzetek Közgyűlésének megfelelő határozataival összhangban véglegesen rendezték volna, e személyek[et] ipso facto megilletik az Egyezmény által biztosított előnyök.”

3. Az Egyesült Nemzetek Közgyűlésének a palesztin menekültek támogatásáról szóló, 1949. december 8-i 302. (IV) sz. határozata hozta létre az ENSZ Palesztin Menekülteket Segélyező és Támogató Közel-Keleti Ügynökségét (UNRWA) annak érdekében, hogy az közvetlen segítséget nyújtson az olyan „palesztin menekülteknek”, akik az UNRWA működésének földrajzi területén található valamely államban vagy területen, vagyis Libanon, Szíria, Jordánia, Ciszjordánia és a Gázai övezet területén tartózkodnak. Az ENSZ Közgyűlésének az UNRWA-ról szóló, 2019. december 13-i 74/83. sz. határozata szerint, amely 2023. június 30-ig meghosszabbította az UNRWA megbízatását, az UNRWA műveletei „a palesztin menekültek jólétét, védelmét és emberi fejlődését szolgálják”, és azok célja „alapvető egészségügyi, oktatási és megélhetési szükségleteik biztosítása”. Az UNRWA által 2009-ben elfogadott egységes jogosultsági és nyilvántartási útmutatások szerint ezen ellátásokat egyrészt az UNRWA-nál nyilvántartásba vett azon személyek kapják, akik 1946. június 1. és 1948. május 15. között szokásos tartózkodási hellyel rendelkeztek Palesztinában, és akik az 1948-as konfliktus következtében elvesztették otthonukat és megélhetésüket, valamint a leszármazottaik, és másrészt az ezen útmutató III. B. pontjában említett egyéb jogosultak, akik az UNRWA általi nyilvántartásba vétel nélkül kérelmezik azokat. Megbízatására tekintettel az UNRWA az ENSZ Menekültügyi Főbiztosságától eltérő, a 2. pontban említett rendelkezések értelmében vett, e személyeknek segítséget nyújtó ENSZ-szervnek tekintendő.

4. A 2. pontban hivatkozott rendelkezésekből következik, hogy az 1951. július 28-i Genfi Egyezmény nem alkalmazható valamely palesztin menekültre mindaddig, amíg ténylegesen segítséget vagy védelmet kap az UNRWA-tól az előző pontban meghatározottak szerint.

5. Másrészt a harmadik országbeli állampolgárok és hontalan személyek nemzetközi védelemre jogosultként való elismerésére, az egységes menekült- vagy kiegészítő védelmet biztosító jogállásra, valamint a nyújtott védelem tartalmára vonatkozó szabályokról szóló, 2011. december 13-i 2011/95/EU európai parlamenti és tanácsi irányelv 12. cikke (1) bekezdésének a) pontja értelmében: „A harmadik országbeli állampolgár vagy hontalan személy nem ismerhető el menekültként, amennyiben az érintett személy a genfi egyezmény 1. cikkének D. pontja szerint nem az Egyesült Nemzetek Menekültügyi Főbiztosságának, hanem az Egyesült Nemzetek valamely más szervének vagy ügynökségének védelmében vagy támogatásában részesül. Amennyiben e védelem

vagy támogatás bármely okból anélkül szűnt meg, hogy e személyek helyzetét az Egyesült Nemzetek Közgyűlésének megfelelő határozataival összhangban véglegesen rendezték volna, e személyeket ipso facto megilletik az ezen irányelv által biztosított ellátások.”

6. Az Európai Unió Bírósága a 2012. december 19-i *Abed El Karem El Kott* és társai ítéletben (C-364/11, EU:C:2012:826) megállapította, hogy a 2004. április 29-i 2004/83/EK tanácsi irányelv 12. cikke (1) bekezdésének a) pontját - amelyet a 2011/95/EU irányelv fent hivatkozott rendelkezései azonos formában megismételnek - úgy kell értelmezni, hogy az Egyesült Nemzeteknek az Egyesült Nemzetek Menekültügyi Főbiztosságától (UNHCR) különböző szerve vagy ügynöksége védelmének vagy támogatásának „bármely okból” való megszűnése olyan személy helyzetére is vonatkozik, aki miután ténylegesen igénybe vette e védelmet vagy támogatást, abban irányításán kívüli vagy akaratától független ok miatt már nem részesül és „az ilyen személy által benyújtott menedékkérelmem elbírálásáért felelős tagállam illetékes nemzeti hatóságainak feladata a kérelem egyedi értékelése alapján ellenőrizni, hogy e személy kénytelen volt elhagyni e szerv vagy ügynökség működési területét, amely eset fennáll akkor, ha személyes biztonsága komoly veszélyben volt, és ha az érintett szerv vagy ügynökség nem volt képes biztosítani számára e területen azokat az életfeltételeket, amelyek az említett szervre vagy ügynökségre háruló feladatnak megfelelnek”. A Bíróság hozzátette, hogy „ha a menedékkérelmem elbírálásáért felelős tagállam illetékes hatóságai megállapították, hogy az UNRWA védelmének vagy támogatásának megszűnésére vonatkozó feltétel teljesül a kérelmező vonatkozásában, az a tény, hogy *ipso facto* »megilletik az ezen irányelv által biztosított előnyök«, e tagállam által (...) menekültként való elismerést jelent, és a menekült jogállás *ipso iure* megadását a kérelmező számára”, azonban csak ha utóbbi nem tartozik ugyanezen 12. cikk (1) bekezdése b) pontjának vagy (2) és (3) bekezdésében előírt kizárás hatálya alá.

7. A megtámadott határozatban foglaltakból kitűnik, hogy annak megállapítása keretében, hogy SW saját jogán menekült jogállást igényelhet, a Cour nationale du droit d’asile (országos menekültügyi bíróság) bizonyítottnak tekintette, hogy az UNRWA nem tudta az érintett számára biztosítani a legsúlyosabb betegségekre vonatkozó, a harmadlagos egészségügyi ellátáshoz és a túléléséhez szükséges gyógyszerekhez való megfelelő hozzáférést, és így a segítségnyújtási feladatának megfelelő életkörülményeket, ami olyan súlyos személyes bizonytalanságot eredményezett az érintett számára, hogy kénytelen volt elhagyni Libanont. Az OFPRA azt állítja, hogy a bíróság tévesen alkalmazta a jogot, mivel nem vizsgálta, hogy az érintett személynek a biztonságát fenyegető veszélyek miatt el kellett-e hagynia az UNRWA működési területét, és azt állapította meg, hogy mivel az UNRWA nem tudta finanszírozni a palesztin menekültek egészségi állapotához igazodó harmadlagos egészségügyi ellátást, felmerült e szervezet hatékony védelmének a megszűnése, amely lehetővé teszi a Genfi Egyezmény kedvezményeinek igénybevételét, és e bíróság úgy tekintette, hogy az UNRWA nem tudja ellátni a segítségnyújtási feladatát, noha a harmadlagos egészségügyi ellátás biztosítása nem része annak.

8. A felhozott jogalapokra adandó válasz attól függ, hogy a 2011/95/EU irányelv 12. cikke (1) bekezdésének a) pontját - függetlenül a nemzeti jog azon rendelkezéseitől, amelyek bizonyos feltételek mellett engedélyezik valamely külföldi számára az egészségi állapota miatti tartózkodást, és adott esetben megvédik őt a kitoloncolástól - úgy kell-e értelmezni, hogy az a beteg palesztin menekült, aki az UNRWA védelmének vagy segítségének tényleges igénybevételét követően elhagyja azt az államot vagy területet, amely e szerv működési területén található, és ahol a szokásos tartózkodási helye volt, azzal az indokkal, hogy ott nincs kellő hozzáférése az egészségi állapotának megfelelő ellátáshoz és kezeléshez, és hogy az ellátás hiánya az életét vagy testi épségét fenyegető valós veszélyt jelent, úgy tekinthető, hogy súlyos bizonytalanságban és olyan helyzetben van, amelyben az UNRWA nem képes biztosítani számára azokat az életfeltételeket, amelyek megfelelnek az e szerv által ellátandó feladatnak. Igenlő esetben meg kell határozni, hogy milyen szempontok - például a betegség súlyossága vagy a szükséges ellátás jellege - alapján állapítható meg ilyen helyzet.

9. A 8. pontban szereplő kérdések meghatározók a Conseil d'État (államtanács) által eldöntendő jogvita szempontjából, és az uniós jog értelmezését illetően komoly nehézségeket vetnek fel. Ennek következtében az Európai Unió működéséről szóló szerződés 267. cikke alapján az Európai Unió Bíróságához kell fordulni, és az e kérdések összességéről történő határozathozatalig az OFPRA felülvizsgálati kérelmére vonatkozó eljárást fel kell függeszteni.

AKÖVETKEZŐ HATÁROZATOT HOZZA:

[omissis] Az Office français de protection des réfugiés et apatrides (francia menekült- és hontalanügyi hivatal, Franciaország) felülvizsgálati kérelmére vonatkozó eljárást felfüggeszti az Európai Unió Bíróságának a következő kérdésekre vonatkozó határozathozataláig:

1° A 2011/95/EU irányelv 12. cikke (1) bekezdésének a) pontját - függetlenül a nemzeti jog azon rendelkezéseitől, amelyek bizonyos feltételek mellett engedélyezik valamely külföldi számára az egészségi állapota miatti tartózkodást, és adott esetben megvédik őt a kitoloncolástól - úgy kell-e értelmezni, hogy az a beteg palesztin menekült, aki az UNRWA védelmének vagy segítségének tényleges igénybevételét követően elhagyja azt az államot vagy területet, amely e szerv működési területén található, és ahol a szokásos tartózkodási helye volt, azzal az indokkal, hogy ott nincs kellő hozzáférése az egészségi állapotának megfelelő ellátáshoz és kezeléshez, és az ellátás hiánya az életét vagy testi épségét fenyegető valós veszélyt jelent, úgy tekinthető, hogy súlyos bizonytalanságban és olyan helyzetben van, amelyben az UNRWA nem képes biztosítani számára azokat az életfeltételeket, amelyek megfelelnek az e szerv által ellátandó feladatnak?

2° Igenlő esetben milyen szempontok - például a betegség súlyossága vagy a szükséges ellátás jellege - alapján állapítható meg ilyen helyzet?

[aláírások] [omissis]

MUNKADOKUMENTUM